

[Axel Sørensen.]

udgør 4 mennesker, hvilket igen vil sige, at brugsforeningerne gennem deres udsalg står i kontakt med en femtedel af landets befolkning. Som en hovedfaktor udgør F.D.B. ikke alene et bindeled ud til foreningerne ved fællesindkøb og fremstilling af varer af bedst mulig kvalitet til rimelige priser, men den bliver også derigennem en prisregulerende faktor af stor samfundsmæssig betydning, ligesom brugsforeningerne sikrer et sundt konkurrenceforhold indenfor detailhandelen.

Brugsforeningerne og den private detailhandel er ligeberettigede parter i arbejdet for løsningen af den opgave at betjene forbrugerne bedst muligt. Derfor må det også være vigtigt at finde beskatningsformer, som kan siges at skabe lighed parterne imellem. Oprindeligt var der god baggrund for at sige, at brugsforeningernes hele indkomst var udtryk alene for en sparet udgift for medlemmerne, hvem man ikke med rette kunne pålægge skattepligt, og de hidtidige skattelove har også i nogen grad taget hensyn til dette synspunkt. Efterhånden har brugsforeningerne konsolideret sig stærkt ved henlæggelser til reservefond og ved kapitalanbringelser i bygninger, maskiner og driftskapital, så foreningerne besidder betydelige aktiver i form af en egenkapital, der betinger en økonomisk afkastning, som man vil kunne hævde bør indgå som en skattepligtig faktor.

Det kommer nu an på, at man virkelig finder frem til en ordning, som skaber ret og billighed for begge parter. Derfor var det også berettiget, at den tidligere finansminister, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, i 1946 nedsatte et udvalg, bestående af repræsentanter for administrationen, kooperationen samt de frie erhverv, med den opgave at udarbejde nye regler for beskatning af kooperationen. Udvalget formåede imidlertid ikke at tilvejebringe enighed mellem parterne.

Da man her i dette høje ting i foråret 1948 havde udskrivningsloven til behandling, rejstes der en debat om beskatning af kooperationen. Denne debat resulterede i vedtagelsen af en dagsorden, fremsat af det ærede medlem hr. Aksel Møller, der gik ud på at søge indført lighed i beskatning imellem kooperationen og de frie erhverv. Dagsordenen blev vedtaget, og et folketingsudvalg med finansministeren som formand fik den opgave at søge at opnå enighed om en ny beskatning på lige fod.

Der blev i dette udvalg gennem et sagligt arbejde foretaget indhentning og bearbejd-

ning af oplysninger vedrørende den frie handels og kooperationens beskatning. Det lykkedes ikke — som også nævnt her af de foregående talere — at opnå den enighed, som egentlig var en forudsætning ved vedtagelsen af den konservative dagsorden den 19. marts her i tinget, men der blev nået så langt i forståelse og enighed, at finansministeren på baggrund heraf har fremsat det foreliggende forslag.

Afsnit C i forslaget indeholder, som det vil ses, 6 paragraffer, nemlig §§ 15—20. Medens man tidligere opgjorde den skattepligtige indkomst direkte efter regnskab, lægges i det nye forslag den altovervejende hovedvægt ved udregningen af virksomhedens skattepligt på dens formueforhold.

Den foreslåede beskatning kan måske bedst illustreres ved et par enkelte eksempler. Først en egentlig brugsforening, der kun handler med medlemmer, altså en lukket forening: foreningens formue er ved regnskabsårets slutning opgjort til 250 000 kr. Indkomsten, 4 pct. heraf, udgør 10 000 kr. Foreningens indkomst er efter regnskabet opgjort til 20 000 kr.; heraf er henlagt til formuen 8 000 kr. Den beregnede indkomst, 10 000 kr., reduceres med $\frac{1}{4}$ af denne henlæggelse eller med 2 000 kr. Den skattepligtige indkomst bliver i dette tilfælde $10\,000 - 2\,000$, altså 8 000 kr., og statskatten heraf beregnes med 25 pct. eller 2 000 kr.

Et andet eksempel, en forening, der handler med ikke-medlemmer, altså en åben forening, der falbyder sine varer ud over gaden og vejen og går ind i et direkte konkurrenceforhold. Her nøjes man ikke længere med 4 pct. af egenkapitalen som skattegrundlag, men en så stor del af formuen, som svarer til forholdet mellem omsætningen med ikke-medlemmer og den samlede omsætning, beskattes med en større procent, nemlig 6.

For de øvrige under kooperationen hørende virksomheder, såsom indkøbsforeninger — det er landbrugets indkøbsforeninger, der er tænkt på —, foderstof- og gødningsforeninger opgøres indkomsten efter samme princip med 4 pct. af formuen, medens skatten kun beregnes med 10 pct. af den opgjorte indkomst. Begrundelsen for denne lave skatteprocent er, at medens udbetalt dividende under brugsforeningerne stort set går ind i medlemmernes privatforbrug og således ikke undergives særskilt indkomstbeskatning hos medlemmerne, skal af foderstof- og gødningsforeninger udbetalt dividende tillægges medlemmernes indkomst og kommer derved frem til direkte beskatning hos medlemmerne.